

SPECIALIST PROSECUTOR'S OFFICE
ZYRA E PROKURORIT TË SPECIALIZUAR
SPECIJALIZOVANO TUŽILAŠTVO

Spis: KSC-CC-2019-07

Rešava: **Specijalizovano veće Ustavnog suda**
sudija Vidar Stensland, predsedavajući
sudija Roland Dekers
sudija Antonio Balsamo

Sekretar: dr Fidelma Donlon

Podnosilac zahteva: specijalizovani tužilac

Datum: 2. decembar 2019.

Jezik: engleski

Oznaka tajnosti: javno

**Odgovor tužioca na zahtev g. Dritona Lajcija da panel Ustavnog suda preispita
zakonitost postupka vođenja informativnog razgovora,
sa poverljivim priložima 1-3**

Specijalizovano tužilaštvo

Džek Smit

specijalizovani branilac

gospodina Dritona Lajcija

g. Tobi Kedman

I. UVOD

1. Zahtev Ustavnom sudu¹ g. Dritona Lajcija (u daljem tekstu: podnosilac zahteva) treba odbaciti po kratkom postupku. Zahtev nije prihvatljiv, niti ima merituma. Konkretno, pre podnošenja zahteva Ustavnom sudu, podnosilac zahteva nije iscrpio sva pravna sredstva koja su mu bila na raspolaganju. On je dužan da to učini pre nego što Specijalizovano veće Ustavnog suda (u daljem tekstu: Ustavni sud) može da rešava o njegovom zahtevu. Kada je reč o meritumu, podnosilac zahteva pogrešno tumači kako merodavni pravni okvir, tako i činjenice. Podnosiocu zahteva je dostavljeno dovoljno informacija i on nije pokazao da bi njegovo pravo na pravično suđenje na bilo koji način bilo povređeno, ukoliko bi takav postupak bio pokrenut.

II. ISTORIJAT POSTUPKA

2. Dana 25. septembra 2019, Specijalizovano tužilaštvo uputilo je poziv podnosiocu zahteva da dođe u Hag na ispitivanje od 17-18. oktobra 2019.²
3. Uveče 13. oktobra 2019, branilac podnosioca zahteva uputio je tužilaštvu pismo³ na koje je tužilaštvo odgovorilo 14. oktobra 2019.⁴
4. Dana 17. oktobra 2019, tužilac je uredno obavio informativni razgovor sa podnosiocem zahteva.⁵
5. Dana 13. novembra 2019, podnosilac zahteva uložio je svoj zahtev Ustavnom sudu.⁶
6. Dana 15. novembra 2019, predsednik Specijalizovanih veća izdala je odluku, u skladu s članom 33(3) Zakona, o raspoređivanju sudija u panel Ustavnog suda (u

¹ Zahtev panelu Ustavnog suda da preispita zakonitost postupka vođenja informativnog razgovora, KSC-CC-2019-07/F00001, od 13. novembra 2019, distribuiran 14. novembra 2019. (u daljem tekstu: zahtev Ustavnom sudu).

² Prilog 1 (poziv od 25. septembra 2019).

³ Zahtev Ustavnom sudu, KSC-CC-2019-07/F00001, prilog 1.

⁴ Prilog 2 (imejl tužilaštva braniocu podnosioca zahteva od 14. oktobra 2019. u 16:43č).

⁵ Prilog 3 (transkript informativnog razgovora od 17. oktobra 2019, 1. i 2. deo).

⁶ Zahtev Ustavnom sudu, KSC-CC-2019-07/F00001.

daljem tekstu: panel) koji će rešavati po zahtevu Ustavnom sudu.⁷ Panel je odredio engleski jezik kao radni jezik za rešavanje po zahtevu.⁸

7. Dana 18. novembra 2019, panel je, u skladu sa pravilom 15(2) Poslovnika,⁹ pozvao tužilaštvo da ukoliko želi podnese svoju argumentaciju u vezi sa zahtevom najkasnije do 2. decembra 2019. uključivo.¹⁰

III. ARGUMENTACIJA

8. Zahtev Ustavnom sudu je *prima facie* neprihvatljiv. Podnosilac zahteva (i) nije iscrpeo sva pravna sredstva koja su mu na raspolaganju,¹¹ (ii) nije konkretno naveo ni to na koju se odluku suda žali niti ustavne odredbe za koje tvrdi da su prekršene,¹² i (iii) zatražio je da panel odlučuje o pitanjima za koja panel nije nadležan¹³ i/ili o pitanjima za čije upućivanje Ustavnom sudu podnosilac nema legitimaciju.¹⁴ Karakteristično je, štaviše, da podnosilac zahteva nije ni pokušao da pokaže da je zahtev Ustavnom sudu prihvatljiv.

9. Zahtev Ustavnom sudu je nedopušten i usled nedostatka merituma, pošto (i) podnosilac zahteva pogrešno tumači pravne odredbe za davanje informacija osumnjičenim i optuženim licima, predviđene Zakonom,¹⁵ Pravilnikom

⁷ Odluka o raspoređivanju sudija u panel Ustavnog suda, KSC-CC-2019-07/F00002, 15. novembar 2019.

⁸ Odluka o radnom jeziku, KSC-CC-2019-07/F00005, 18. novembar 2019, distribuirana 19. novembra 2019.

⁹ Poslovnik o radu Specijalizovanog veća Ustavnog suda, KSC-BD-03/Rev1/2017, 21. juli 2017 (u daljem tekstu: Poslovnik).

¹⁰ Obaveštenje o podnošenju odgovora na podneske, KSC-CC-2019-07/F00006, 18. novembar 2019, distribuirano 19. novembra 2019, stav 5.

¹¹ Vidi član 113(7) Ustava, član 49(3) Zakona i pravilo 20(1) Poslovnika.

¹² Vidi pravilo 14(c) Poslovnika.

¹³ Vidi pravilo 14(a) Poslovnika, zahtev Ustavnom sudu, KSC-CC-2019-07/F00001, stav 4.3 (u kome se preuranjeno iznosi argumentacija o prihvatljivosti zapisnika o informativnom razgovoru) i 5.1 (gde se tvrdi da postupak tužilaštva nije u skladu sa Zakonom i Pravilnikom, što nije stvar tumačenja Ustava ili saglasnosti sa Ustavom).

¹⁴ Vidi član 113(7) Ustava, član 49(3) Zakona i pravilo 20(1) Poslovnika. Zahtev Ustavnom sudu KSC-CC-2019-07/F00001, stav 4.4 i 5.1 (u kojima se traži da panel tumači ustavnost Zakona).

¹⁵ Zakon br. 05/L-053 o Specijalizovanim većima i Specijalizovanom tužilaštvu, 3. avgust 2015. (u daljem tekstu: Zakon).

Specijalizovanih veća,¹⁶ Ustavom Republike Kosovo (u daljem tekstu: Ustav) i merodavnim pravom ljudskih prava, (ii) informacije date podnosiocu u ovom slučaju čak prevazilaze kriterijume predviđene tim odredbama, i (iii) podnosilac zahteva nije pokazao da mu se na bilo koji način narušava pravo na pravično suđenje.

A. ZAHTEV USTAVNOM SUDU JE NEPRIHVATLJIV

10. Ustavni sud može da rešava samo o pitanjima koja mu ovlašćene strane u postupku upute zakonitim putem.¹⁷ Prema članu 49(3) Zakona i članu 113(7) Ustava, pojedinci mogu podnositi zahteve Ustavnom sudu samo nakon što iscrpe sva pravna sredstva predviđena zakonom. Zahtev da se prethodno moraju iscrpiti sva pravna sredstva nije puka proceduralna formalnost. On obezbeđuje uredan proceduralni postupak, sprečava istovremenu primenu različitih pravnih sredstava, obezbeđuje pravo na žalbu i stara se o tome da Ustavni sud preispituje samo ona pitanja koja je obavezan da rešava i to na osnovu propisno pripremljene dokumentacije.¹⁸

11. Poslovnik izričito postavlja zahtev da sva raspoloživa pravna sredstva moraju biti iscrpljena time što traži da se zadovolje dva preduslova pre nego što pojedinac može da podnese zahtev Ustavnom sudu:

- (i) sva postojeća pravna sredstva predviđena zakonom moraju biti iscrpljena; i

¹⁶ Pravilnik o postupku i dokazima pred Specijalizovanim većima Kosova, KSC-BD-03/Rev1/2017, 5. juli 2017 (u daljem tekstu: Pravilnik).

¹⁷ Ustav, član 113(1); Zakon, član 49(2) i (3); Poslovnik, pravila 4 i 20.

¹⁸ *Vidi, na primer, CCK predmet br. KI 08/11, Podnosilac g. Maluš Sopa, Sedat Kući, Fazli Morina, Rahman Kabaši i Liman Gaši*, Rešenje o neprihvatljivosti, 24. april 2012, stavovi 46-49; CCK, predmet br. KI 58/13, *Podnosilac g. Sadik Bislimi*, Rešenje o neprihvatljivosti, 25. novembar 2013, stavovi 28-32 ("kadgod se tvrdi da je došlo do povrede ljudskih prava, takva tvrdnja po pravilu ne može da se podnosi Ustavnom sudu bez prethodnog razmatranja na redovnim sudovima" (stav 31)); CCK, predmet br. KI 17/13, *Podnosilac Bujar Bukoši*, Rešenje o zahtevu za izricanje privremenih mera, 14. mart 2013, stavovi 27-28; CCK, predmet br. KI 102/16, *Podnosilac Šećet Beriša*, Rešenje o neprihvatljivosti, 2. mart 2017, stavovi 41-43; CCK, predmet br. KI 23/10, *Podnosilac Jovica Gadžić*, Rešenje o neprihvatljivosti, 19. septembar 2013, stavovi 47-49; CCK, predmet br. KI 07/13, *Podnosilac Ibiš Kastrati*, Rešenje o neprihvatljivosti, 5. juli 2013, stavovi 25-29; CCK, predmet br. KI. 94/17, *Podnosilac Muhamedali Češilmedin* Rešenje o neprihvatljivosti, 27. april 2018, stav 40; CCK, KI.41/09, *Podnosilac AAB-RIINVEST Univerzitet LLC*, Rešenje, 27. januar 2010, stavovi 16-17, *pozivajući se na ESLJP, Selmouni v. France*, br. 25803/94, 28. juli 1999.

- (ii) zahtev mora da se podnese Ustavnom sudu u roku od dva meseca od datuma obaveštenja o pravosnažnoj odluci koja se odnosi na navedenu povredu.¹⁹

12. U predmetnom slučaju nije zadovoljen nijedan od ta dva uslova, a podnosilac zahteva nije čak ni pokušao da to tvrdi. Zahtev Ustavnom sudu treba odbaciti već samo po ovom osnovu.

13. Postoje i alternativna pravna sredstva, ali ona nisu iskorišćena. Pravni okvir Specijalizovanih veća nudi konkretna, dostupna i efikasna pravna sredstva i garancije pomoću kojih podnosilac zahteva može tražiti zaštitu svojih prava na redovnom sudu. Član 39(1) i (3) Zakona ovlašćuje sudiju za prethodni postupak ili sudiju pojedinca imenovanog u skladu sa članom 25(1)(f) i 33(2) Zakona da izdaje sve potrebne naloge ili odluke za vođenje istrage i pripremu pravičnog i ekspeditivnog postupka. Konkretnije, član 39(10) Zakona predviđa da svako lice koje je primilo poziv može da zatraži od sudije za prethodni postupak ili sudije pojedinca da izda bilo koji nalog koji mu je eventualno potreban za pripremu odbrane. Ove odredbe dodatno potkrepljuje i pravilo 48(2) Pravilnika SVK koje omogućuje osumnjičenom da zahteva donošenje odluke neophodne radi vođenja istrage ili pripreme i vođenja postupka. Jasno je da taj pravni okvir ima za cilj da omogući sudiji za prethodni postupak ili sudiji pojedincu da rešava pitanja koja iskrsnu tokom istrage, uključujući i pitanja koja se odnose na prava lica koja su primila poziv tužilaštva, kao što je to slučaj sa podnosiocem zahteva.

14. Prema tome, pitanja koja se pokreću u zahtevu Ustavnom sudu spadaju u neposredna ovlašćenja i nadležnost sudije za prethodni postupak, odnosno sudije pojedinca. Ovi kanali se moraju iscrpiti pre nego što Ustavni sud može da uzme predmet u razmatranje.

15. Podnosilac zahteva nije preduzeo nikakve korake da iskoristi pravna sredstva u skladu sa ovim odredbama, niti je ponudio ikakvo objašnjenje za taj propust. Ukoliko

¹⁹ Poslovnik, pravilo 20(1).

bi podneo takav zahtev, imao bi priliku da se izjasni o tome pred sudijom za prethodni postupak ili sudijom pojedincem koji bi u redovnom postupku o tome odlučili. U vezi sa tim, nije izdata nijedna pravosnažna odluka u smislu člana 20 Poslovnika o bilo kom pitanju pokrenutom u zahtevu Ustavnom sudu. Podnosilac zahteva nije naveo nijednu takvu sudsku odluku niti je preduzeo bilo koju meru u pravcu dobijanja sudske odluke.

16. Štaviše, mada se zahtev Ustavnom sudu na više mesta načelno poziva na Ustav,²⁰ nigde se ne navodi konkretno koje su ustavne odredbe prekršene. Po shvatanju tužilaštva, krajnji cilj zahteva Ustavnom sudu tiče se prava podnosioca zahteva na pravično suđenje.²¹ Međutim, u zahtevu se u stvari pokreće niz pitanja koja nemaju nikakve veze sa Ustavom i za koja panel ne bi bio nadležan, uključujući, uprošćeno rečeno, i pitanje da li je praksa tužilaštva usklađena sa Zakonom i Pravilnikom,²² kao i apstraktno i preuranjeno izjašnjavanje o prihvatljivosti dokaza.²³ Zahtevom se, kako se čini, traži od panela i da razmatra pitanje ustavnosti Zakona i Pravilnika,²⁴ a to je pitanje koje ne može da pokreće pojedinac. Jer, dosledno principu da takve tvrdnje o povredama treba da rešavaju najpre redovni sudovi, ovlašćenje da u odgovarajućim okolnostima podnose takve zahteve imaju sudija za prethodni postupak ili panel.²⁵

17. Iz gore navedenih pojedinačnih razloga, panel treba po kratkom postupku da odbaci zahtev Ustavnom sudu.

B. ZAHTEV USTAVNOM SUDU JE BEZ MERITUMA

²⁰ *Vidi npr.* Zahtev Ustavnom sudu, KSC-CC-2019-07/F00001, stavovi 1.2-1.4, 5.1, 5.5.

²¹ *Vidi npr.* Zahtev Ustavnom sudu, KSC-CC-2019-07/F00001, stavovi 1.4(c), 3.9, 4.13, 4.15-4.17, 5.1-5.3 (gde se poziva na međunarodna ljudska prava i, naročito, član 6 Evropske konvencije o ljudskim pravima (u daljem tekstu: EKLjP)).

²² Zahtev Ustavnom sudu, KSC-CC-2019-07/F00001, stavovi 1.2-1.3 (gde se traži da sud donese odluku o zakonitosti prakse tužilaštva kao alternativu odluci o njihovoj ustavnosti), 1.4(b) i 5.1.

²³ Zahtev Ustavnom sudu, KSC-CC-2019-07/F00001, stavovi 4.3 i 4.22.

²⁴ Zahtev Ustavnom sudu, KSC-CC-2019-07/F00001, stavovi 4.4 u 5.1.

²⁵ *Upoređi* član 113(7) Ustava i 49(3) Zakona (koji ovlašćuju pojedince da podnose Ustavnom sudu zahteve u vezi sa povredama njihovih individualnih prava i sloboda) sa članom 113(8) Ustava i 49(4) Zakona (kojima se panelu daje isključivo ovlašćenje da u odgovarajućim okolnostima pred Ustavnim sudom pokreće pitanja o saglasnosti zakona).

1. Podnosilac zahteva pogrešno tumači merodavni pravni okvir

18. Ustavni sud ne mora ni da raspravlja o meritumu, jer je jasno da tvrdnje podnosioca zahteva nisu valjane ni u tom pogledu. Zakon i Pravilnik daju pravni okvir koji je usaglašen sa Ustavom i merodavnim pravom ljudskih prava. Taj okvir povlači jasnu razliku između osumnjičenih lica koja, kao minimum, uživaju prava predviđena članom 38 Zakona, i optuženih, čija prava uređuje član 21 Zakona. Zahtev Ustavnom sudu nastoji da bez ikakvog pravnog ili logičkog osnova objedini te dve jasno odeljene kategorije.

19. Mada nije sporno da se garancije prava na pravično suđenje zajemčene članom 6 Evropske konvencije o ljudskim pravima (u daljem tekstu: EKLjP)²⁶ mogu odnositi na istražni ili prethodni postupak, naročito od trenutka kada neko lice postane predmet „optužbe“,²⁷ očigledno je da sva prava iz člana 6(3) EKLjP nisu u celosti, a u nekim slučajevima nisu uopšte, primenljiva u istražnom ili prethodnom postupku.²⁸ Zauzet je stav da ta prava *mogu* biti relevantna u istražnom i prethodnom postupku „ukoliko postoji mogućnost da dođe do znatne povrede prava na pravično suđenje zbog njihovog nepoštovanja u početnoj fazi“.²⁹ Značajno je napomenuti da prava koja reguliše član 6(3) EKLjP nisu cilj sama po sebi, već je njihova namera da doprinesu pravičnosti sudskog postupka u celini.³⁰ Prema tome, nasuprot neosnovanom pokušaju podnosioca zahteva da član 21 Zakona ili član 6(3) EKLjP u celosti podvede

²⁶ *Vidi slično tome* o pravu na pravično suđenje koje uređuju član 30(1) Ustava i član 14(3)(a) Međunarodnog pakta o građanskim i političkim pravima.

²⁷ Ustaljeno je tumačenje da „optužba“ u smislu člana 6 EKLjP postoji od trenutka kada neko lice dobije zvanično obaveštenje od nadležnog organa o tvrdnji da je izvršilo krivično delo, ili od trenutka kada mere koje vlasti preduzimaju zbog sumnje da ga je to lice izvršilo, počinju znatno da utiču na njegov život (*vidi npr.* Evropski sud za ljudska prava (u daljem tekstu: ESLjP), GC, *Ibrahim and Others v. The United Kingdom*) br. 50541/08, 50571/08, 50573/08 and 40351/09, 13. septembar 2016. (u daljem tekstu: *Ibrahim and Others v. The United Kingdom*), stav 249). To uključuje i okolnosti kada se neko lice ispituje kao osumnjičeni, kao što je slučaj sa podnosiocem zahteva (ESLjP, *Hozee v. The Netherlands*, 22. maj 1998, stavovi 45-46).

²⁸ Ovo je možda najočiglednije, na primer, u vezi sa članom 6(3)(d) EKLjP (koja predviđa, *inter alia*, pravo lica da lično ispituje, ili da u njegovo ime budu ispitani svedoci koji svedoče protiv njega).

²⁹ *Vidi npr.* *Ibrahim and Others v. The United Kingdom*, stav 253; ESLjP, *Imbroscia v. Switzerland*, 13972/88, 24. novembar 1993, stav 36.

³⁰ *Vidi npr.* *Ibrahim and Others v. The United Kingdom*, stav 251. *Vidi, takođe*, stav 253 (u kome se ističe da je član 6 EKLjP pre svega usmeren na to da obezbedi pravično suđenje).

pod član 38 Zakona,³¹ način na koji treba primeniti član 6(3) u istražnoj fazi postupka zavisi, *inter alia*, od posebnih karakteristika postupka o kome je reč i od okolnosti samog predmeta.³²

20. Svrha člana 6(3)(a) EKLP je da pojedincu obezbedi mogućnost da se pripremi za odbranu na suđenju.³³ Smisao tog člana ne zahteva od tužilaštva da svakom osumnjičenom licu sa kojim obavi informativni razgovor u istražnoj fazi postupka obelodani glavni pravac istrage ili dokaze kojima raspolaže. Većina osumnjičenih sa kojima se obavi informativni razgovor nikada neće biti optužena, a svi osumnjičeni imaju pravo da odbiju da odgovore na bilo koje pitanje koje im tužilaštvo postavi, ili da se posavetuju sa braniocem pre nego što odgovore na neko pitanje. Pravo na odbranu ćutanjem i pravo na branioca obezbeđuju punu zaštitu prava osumnjičenih tokom informativnog razgovora.

21. Razliku između istražne faze postupka i faze suđenja priznao je i Komitet za ljudska prava Ujedinjenih nacija (u daljem tekstu: KLJP) tumačenjem uporedivih odredbi Međunarodnog pakta o građanskim i političkim pravima (u daljem tekstu: Međunarodni pakt).³⁴ Isto tako, sudska veća Međunarodnog krivičnog suda za bivšu Jugoslaviju (u daljem tekstu: MKSJ) dosledno su odbijala pokušaje pozivanja na član 14(3)(a) Međunarodnog pakta u njegovom punom obimu u kontekstu informativnih razgovora u toku istražnog postupka.³⁵

³¹ Vidi npr. Zahtev Ustavnom sudu, KSC-CC-2019-07/F00001, stavovi 3.7-3.8, 4.2, 4.4, 4.19.

³² Vidi npr. *Ibrahim and Others v. The United Kingdom*, stav 253.

³³ ESLJP, GC, *Pélissier and Sassi v. France*, br. 25444/94, 25. mart 1999. (u daljem tekstu: *Pélissier and Sassi v. France*), stav 52 (gde se pravo na informacije povezuje sa obezbeđivanjem pravičnosti kasnijeg postupka); ESLJP, *Mattoccia v. Italy*, br. 23969/94, 25. juli 2000. (u daljem tekstu: *Mattoccia v. Italy*), stav 60. Vidi takođe Evropsku komisiju za ljudska prava, *C. v Italy*, br. 10889/84, 11. maj 1988, str. 59 ("informacije koje je podnosilac primio [...] prosleđene su, dakle, na vreme za pripremu njegove odbrane, što je osnovni smisao člana 6, stav 3(a) Konvencije. Mada bi prijem informacija u ranijem trenutku možda bio u određenoj meri povoljniji za podnosioca, Komisija nije mogla da utvrdi bilo kakvu povredu člana 6, stav 3(a) Konvencije").

³⁴ KLJP, *Khachatrian v. Armenia*, br. 1056/2002, 28. oktobar 2005, stav 6.4. Vidi takođe KLJP *Evelio Ramon Gimenez v. Paraguay*, br. 2372/2014, 25. juli 2018, stav 7.10; KLJP *Kelly v. Jamaica*, 253/1987, 10. april 1991, stav 5.8. KLJP, Opšta napomena br. 32, član 14: Pravo na jednak tretman pred sudovima i tribunalima i na pravično suđenje, 23. avgust 2007, CCPR/C/CG/32, stav 31.

³⁵ MKSJ, *Tužilac protiv Haračije i Morine*, IT-04-84-R77.4, Odluka po zahtevu Bajruša Morine da se dokazi proglašene neprihvatljivim i isključe, IT-04-84-R77.4, 28. avgust 2008, stav 30; MKSJ, *Tužilac protiv Popovića*

22. Značajno je da podnosilac zahteva nije ponudio nijedan merodavni izvor za tvrdnju da je potrebno dostaviti detaljno obaveštenje o prirodi i uzroku optužbi protiv nekog lica u trenutku izdavanja poziva na informativni razgovor u fazi istrage, odnosno pre početka razgovora. Nijedan od predmeta ESLjP navedenih u zahtevu Ustavnom sudu ne potkrepljuje taj stav.³⁶ Ti predmeti tiču se: (i) zaštite od samo-optuživanja i prava osumnjičenog da ima pravnog zastupnika u toku informativnog razgovora;³⁷ (ii) merodavnosti člana 6(3)(a) EKLjP nakon uručenja optužnice i nedugo pre početka suđenja;³⁸ i (3) prekvalifikovanja optužbi u toku glavne rasprave.³⁹

23. Tvrdnja podnosioca zahteva da je imao pravo da mu se obelodane dokazi na osnovu kojih se sumnjiči⁴⁰ potpuno je neosnovana. Nije dovoljno samo ustvrditi da bi takvo obelodanjivanje pomoglo braniocu da posavetuje svog klijenta.⁴¹ U istražnoj fazi postupka ne postoji takvo pravo na obelodanjivanje, a takav materijal ne potpada nužno pod član 6(3)(a) EKLjP.⁴²

24. Podnosilac zahteva se pretežno oslanja na Direktivu Evropske unije 2012/13/EU⁴³ koja ne spada u pravne norme merodavne za Specijalizovana veća, te je stoga ne treba uzeti u obzir. U svakom slučaju, Direktiva više opovrgava stav podnosioca zahteva

i drugih, IT-05-88-T, Odluka o prihvatljivosti informativnog razgovora sa Borovčaninom i izmena i dopuna spiska dokaza po pravilu 65 *Ter*, 25. oktobar 2007, stav 35.

³⁶ Zahtev Ustavnom sudu, KSC-CC-2019-07/F00001, stav 4.12 (gde se poziva na predmet *Ibrahim and Others v. The United Kingdom*), 4.16 (gde se poziva na predmet *Péllissier and Sassi v. France*), ESLjP, *Kamasinski v. Austria*, br. 9783/82, 19. decembar 1989 (u daljem tekstu: *Kamasinski v. Austria*), 4.17 (gde se poziva na predmet *Mattoccia v. Italy*), EKLjP, *Penev v. Bulgaria*, br. 20494/04, 7. januar 2010 (u daljem tekstu: *Penev v. Bulgaria*)).

³⁷ *Ibrahim and Others v. The United Kingdom*, stavovi 255-273, 294, 311, 315.

³⁸ *Kamasinski v. Austria*, stavovi 78-81; *Mattoccia v. Italy*, stavovi 58-72. Značajno je da u predmetu *Kamasinski v. Austria*, ESLjP napominje da je branjenik zvanično pismeno obavešten o činjeničnom i pravnom osnovu optužbi koje mu se stavljaju na teret od trenutka kada mu je uručena optužnica (*Kamasinski v. Austria*, stav 78).

³⁹ *Péllissier and Sassi v. France*, stavovi 42-63; *Penev v. Bulgaria*, stav 29.

⁴⁰ *Vidi* zahtev Ustavnom sudu, KSC-CC-2019-07/F00001, stavovi 1.2-1.3, 4.2.

⁴¹ *Vidi* zahtev Ustavnom sudu, KSC-CC-2019-07/F00001, stav 2.10.

⁴² Evropska komisija za ljudska prava, *X v. Belgium*, br. 7628/76, 9. maj 1977; Evropska komisija za ljudska prava, *Colozza and Rubinat v. Italy*, broj 9024/80 i 9317/81, 5. maj 1983. „Uzrok“ i „priroda“ optužbe obuhvata radnje za koje se lice tereti i pravnu kvalifikaciju tih radnji (*vidi npr. Mattoccia v. Italy*, stav 59).

⁴³ Zahtev Ustavnom sudu, KSC-CC-2019-07/F00001, stav 4.9, *kojim se poziva se na Direktivu 2012/13/EU Evropskog parlamenta i Saveta*, 22. maj 2012 (u daljem tekstu: Direktiva EU 2012/13), stav 28.

nego što ga potkrepljuje. U njoj se odražava stav sličan onome koji predviđaju Zakon i član 6 EKLjP jer u vezi sa informacijama koje je neophodno dostaviti konstatuje: (i) da su to one informacije koje su „potrebne da bi se obezbedila pravičnost postupka i efektivna prava odbrane“,⁴⁴ (ii) da zavise od faze krivičnog postupka i, posebno, da se obim te obaveze do kraja kristalizira u trenutku podnošenja optužbi sudu;⁴⁵ i (iii) da ne smeju ugrožavati tok tekuće istrage.⁴⁶ Prema tome, ništa u ovoj Direktivi ne opravdava nastojanje podnosioca zahteva da redefiniše pažljivo postignutu ravnotežu u Zakonu i Pravilniku.

25. Primenom pravnih normi koje ne prave razliku između faze istrage usmerene na činjenice i trenutka kada se opredeljuje za suđenje ne bi bilo ni praktično ni mudro pošto bi to u mnogim slučajevima: (i) nanelo ozbiljnu štetu istragama koje su u toku; (ii) verovatno dovelo do neprihvatljivog ugrožavanja bezbednosti i dobrobiti svedoka koje bi lako bilo prepoznati na osnovu konkretnih detalja iz optužbi; i (iii) verovatno dovelo do manipulisanja dokazima ili njihovog uništavanja. Uz to, u istražnoj fazi tužilaštvo se upravo bavi traganjem za činjenicama i utvrđivanjem da li treba podneti i formalne optužbe, a pritom sve vreme analizira i preispituje postojeće dokaze. U takvim okolnostima, zahtevati da se pruži detaljno obaveštenje o prirodi i razlogu za optužbe, i povrh toga obelodaniti na čemu dokazi počivaju, bi ne samo bilo nemoguće već nije ni potrebno da bi se zadovoljila osnovna namera člana 6(3)(a) EKLjP, to jest, da se obezbedi pravičnost kasnijeg sudskog postupka ukoliko do njega dođe.

2. Podnosiocu zahteva smo pružili dovoljno informacija

26. U ovom slučaju, priroda informacija i vreme kada su one dostavljene podnosiocu zahteva prevazilazili su zahteve merodavnog pravnog okvira i bili su više nego dovoljni da se potpuno sačuva i zaštititi pravo na pravično suđenje.

⁴⁴ Direktiva EU 2012/13, član 6(1). *Vidi takođe* stav 28.

⁴⁵ Direktiva EU 2012/13, član 6(3). *Vidi takođe* stav 28 (“uzimajući u obzir fazu krivičnog postupka ukoliko je takav opis dat”).

⁴⁶ Direktiva EU 2012/13, stav 28.

27. Pre informativnog razgovora podnosilac zahteva pismeno je obavešten da postoji osnovana sumnja da je izvršio krivično delo iz nadležnosti Specijalizovanih veća.⁴⁷ Ta informacija je zatim pismeno potvrđena braniocu podnosioca zahteva pre informativnog razgovora⁴⁸, i zajedno sa drugim pravima koja uživa na osnovu člana 38(3) Zakona, usmeno je izložena podnosiocu zahteva na početku informativnog razgovora, pre početka ispitivanja.⁴⁹

28. Podnosilac zahteva je obavešten o prirodi istrage koja se vodi, uključujući i konkretnu pravnu kvalifikaciju krivičnih dela o kojima se vodi istraga, kako pismenim putem, posredstvom svog branioca pre zakazanog dana za informativni razgovor,⁵⁰ tako i usmeno, na početku razgovora.⁵¹ U vezi s tim, napominjemo da se u zahtevu Ustavnom sudu u znatnoj meri krivo predstavljaju činjenice kada se tvrdi da pre početka informativnog razgovora ni podnosilac zahteva a ni njegov branilac nisu bili obavešteni o konkretnom krivičnom delu ili delima za koja se sumnjiči.⁵² Mada tužilaštvo nije imalo tu obavezu,⁵³ u ovom slučaju je to učinilo.

29. Dalje, podnosilac zahteva je na početku informativnog razgovora obavešten o prirodi dela za koja se sumnjiči.⁵⁴ Najzad, podnosilac zahteva je obavešten i o temama o kojima tužilaštvo namerava da ga ispituje, kao i da će mu biti dozvoljeno da se

⁴⁷ Prilog 1 (poziv od 25. septembra 2019.).

⁴⁸ Prilog 2 (imejl tužilaštva braniocu podnosioca zahteva od 14. oktobra 2019. u 16:43č).

⁴⁹ Prilog 3 (transkript informativnog razgovora od 17. oktobra 2019, deo 1, str. 2).

⁵⁰ Prilog 2 (imejl tužilaštva braniocu podnosioca zahteva od 14. oktobra 2019. u 16:43č).

⁵¹ Prilog 3 (transkript informativnog razgovora od 17. oktobra 2019, deo 1, str. 2, red 13-20).

⁵² Zahtev Ustavnom sudu, KSC-CC-2019-07/F00001, stav 1.3(a). *Vidi takođe* Zahtev Ustavnom sudu, KSC-CC-2019-07/F00001, stav 2.17 (gde se netačno tvrdi da tužilaštvo nije pružilo „nikakve informacije pre informativnog razgovora“).

⁵³ *Contra*. Zahtev Ustavnom sudu, KSC-CC-2019-07/F00001, stav 2.11 (gde se iznosi netačan zaključak zbog činjenice da je tužilaštvo pružilo te informacije odgovarajući na zahtev branioca). Suprotno tvrdnji podnosioca zahteva da je postojala obaveza da se takve informacije navedu u pozivu na informativni razgovor, ustaljeno je shvatanje da član 6(3)(a) ne nalaže nikakve posebne zahteve u pogledu načina ili forme dostavljanja informacija koje se tiču prirode i osnova optužbi (ESLjP, *Pélissier and Sassi v. France*, stav 53).

⁵⁴ Prilog 3 (Transkript informativnog razgovora od 17. oktobra 2019, deo 1, str. 4, red 21-24).

nasamo konsultuje sa svojim braniocem o svim pitanjima koja mu se postave tokom razgovora.⁵⁵

3. Podnosilac zahteva nije pokazao da mu je na bilo koji način povređeno pravo na pravično suđenje

30. Podnosilac zahteva nije pokazao da bi mu bilo koja prava bila ugrožena u slučaju da se u budućnosti protiv njega povede sudski postupak. Kao što smo gore izneli, podnosiocu je dostavljeno dovoljno informacija da bi mogao s punim znanjem da donese odluku u pogledu svojih prava tokom informativnog razgovora, i on je zaista sva svoja prava u potpunosti i iskoristio, uključujući konsultovanje sa dva specijalizovana branioca i pravo na odbranu ćutanjem. Čak i ako bi na kraju i bio optužen, pozivanjem na odbranu ćutanjem nisu povređena njegova prava, jer se to pitanje ne može razmatrati u eventualnom budućem odlučivanju o njegovoj krivici ili nevinosti.

31. Dalje, suprotno tvrdnji podnosioca zahteva da se nije mogao valjano savetovati sa specijalizovanim braniocem,⁵⁶ nakon što je podnosiocu zahteva pružilo sve gore navedene informacije, tužilaštvo je izričito i podnosiocu zahteva i dvojici njegovih branilaca ponudilo da napravi pauzu kako bi im omogućilo da se nasamo konsultuju. Naglasili smo da se pauza može produžiti koliko god im je potrebno da bi obavili konsultacije i napomenuli da ima dovoljno vremena pošto je rasporedom predviđena mogućnost da se razgovor nastavi narednog dana.⁵⁷ Uprkos tome što je branilac podnosioca zahteva tokom informativnog razgovora potvrdio da su dobili informacije

⁵⁵ Prilog 3 (Transkript informativnog razgovora od 17. oktobra 2019, Deo 1, str. 10, red 18 - str. 12, red 1).

⁵⁶ Zahtev Ustavnom sudu, KSC-CC-2019-07/F00001, stavovi 2.10, 4.7, 5.4.

⁵⁷ Prilog 3 (Transkript informativnog razgovora od 17. oktobra 2019, deo 1, str. 12, red 20-2 („možemo da napravimo pauzu kad god to želite, uključujući i sad odmah, ako vam je potrebno da se konsultujete u vezi sa ovim. Prema rasporedu – ovaj informativni raspored je zakazan za ostatak današnjeg dana i za sutra. Ako vam treba više vremena za konsultacije, možemo sada napraviti pauzu. Konsultujte se sa svojim klijentom.“, str. 13, red 3-5 („Molim vas, možete se zadržati koliko god vam je potrebno. U tom slučaju, napravićemo kratku pauzu da se konsultujete. Ili dužu pauzu, kako god vi želite.“)

koje su tražili,⁵⁸ odbili su pauzu dužu od pet minuta, a onda su se vratili i potvrdili da će koristiti pravo na odbranu ćutanjem.

32. Iz svih ovih razloga, podnosioc̃ev zahtev treba odbaciti.

IV. OZNAKA POVERLJIVOSTI

33. U skladu sa zahtevom Ustavnom sudu i Sažetkom odluke⁵⁹ ovaj odgovor podnosimo kao javni dokument. Takođe, u skladu sa zahtevom Ustavnom sudu, priloge podnosimo sa oznakom „poverljivo“ kako bi, između ostalog, zaštitili imena osoblja koje učestvuje u tekućoj istrazi

V. ZAHTEV TUŽIOCA

34. Iz gore navedenih razloga, panel treba da odbaci ovaj zahtev Ustavnom sudu.

broj reči na originalu: 4.397

/potpis na originalu/

Džek Smit

specijalizovani tužilac

ponedeljak, 2. decembar 2019.

u Hagu, Holandija

⁵⁸ Prilog 3 (transkript informativnog razgovora od 17. oktobra 2019, deo 1, str.12, red 3-4 („ovo su upravo informacije koje smo zatražili od vas u zahtevu koji smo vam uputili.”)

⁵⁹ Sažetak odluke o zahtevu tužilaštva za izmenu oznake tajnosti podneska KSC-CC-2019-07/F00001, KSC-CC-2019-07/F00007, 20. novembar 2019, str. 2.